

თავი II

ეკონომიკური განვითარების ტენდენციები და ბიუჯეტის შემოსულობები (ვალდებულებების ზრდის გარდა)

2013 წლის ეკონომიკური განვითარების ტენდენციები

ეკონომიკური ზრდა

2013 წელს მშპ-ს რეალური ზრდის პროგნოზი 6 პროცენტს შეადგენდა, ხოლო ნომინალურ გამოხატულებაში მშპ-ს პროგნოზი 28.9 მლრდ ლარი იყო. ფაქტიური მაჩვენებლების მიხედვით 2013 წელს, წინა წელთან შედარებით რეალური მშპ 3.2 პროცენტით გაიზარდა და ნომინალურ გამოხატულებაში 26.8 მლრდ ლარი შეადგინა.

პროგნოზირებულთან შედარებით ეკონომიკური ზრდის დაბალი მაჩვენებელი შემდეგი ძირითადი მიზეზებით იყო გამოწვეული:

- **პოლიტიკური არასტაბილურობა** - 2012 წლის პირველ ოქტომბრის არჩევნების შედეგად შეიცვალა მთავრობა, თუმცა ეს პროცესი დაახლოებით ერთი წელიწადი გაგრძელდა (საპრეზიდენტო არჩევნებამდე) და ამ პერიოდში ეკონომიკური აქტივობა საკმაოდ დაბალი იყო. საპრეზიდენტო არჩევნების შემდგომ, 2013 წლის IV კვარტალში მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალური ზრდა 7,1 პროცენტის დონეზე დაფიქსირდა;
- **მეზობელ ქვეყნებში ეკონომიკის არასასურველი დინამიკა** - ეკონომიკური ზრდის ტემპების შემცირება ნაწილობრივ საგარეო ფაქტორებით იყო გამოწვეული. 2013 წელს თითქმის ყველა მეზობელ ქვეყანაში პროგნოზირებულთან შედარებით უფრო დაბალი ეკონომიკური ზრდა დაფიქსირდა;
- **სახელმწიფო ინვესტიციების შემცირება** - ხელისუფლების ცვლილების შემდეგ განხორციელდა საინვესტიციო პროექტებთან დაკავშირებით პრიორიტეტების გადახედვა, ასევე გაანალიზდა ინფრასტრუქტურული პროექტების ფარგლებში გაფორმებული ყველა ხელშეკრულება და იმ პროექტებზე, სადაც იკვეთებოდა კორუფციული გარიგებების მაღალი რისკი, ხელშეკრულებები გაუქმდა და ტენდერები თავიდან გამოცხადდა, რის შედეგად წლის პირველ ნახევარში მოხდა სახელმწიფო ინვესტიციების გარკვეული შეფერხება. წინა წლებში ეკონომიკის ზრდა გამოწვეული იყო სახელმწიფო ინვესტიციების მაღალი ზრდით ისეთი მიმართულებებით, რომელთაც ქვეყნის ეკონომიკურ ზრდაზე ჰქონდათ ერთჯერადი ეფექტი. აღსანიშნავია, რომ წინა წლებში სხვადასხვა პროექტები ფინანსდებოდა არამხოლოდ ბიუჯეტიდან, არამედ მთავრობის დავალებების შესაბამისად როგორც სახელმწიფო, ასევე კერძო კომპანიების მიერ.

2013 წელს მშპ-ს ზრდაში ყველაზე მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს ვაჭრობის, დამამუშავებელი მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის და ოპერაციები უძრავი ქონებით დარგებმა. ამ დარგებმა განაპირობეს მშპ-ის 2.5 პროცენტის ზრდა, რაც მთლიანი შიდა პროდუქტის საერთო ზრდის 80.1 პროცენტს შეადგენს.

2013 წელს 2012 წელთან შედარებით წარმოების მოცულობის ყველაზე მეტი ზრდა დაფიქსირდა სოფლის მეურნეობის, დამამუშავებელი მრეწველობის, ოპერაციები უძრავი ქონებით, საფინანსო საქმიანობის, სასტუმროები და რესტორნები დარგებში. ამ დარგებში

შექმნილი დამატებითი ღირებულება გაიზარდა: სოფლის მეურნეობაში 9.8 პროცენტით, დამამუშავებელ მრეწველობაში 8.4 პროცენტით, ოპერაციები უძრავი ქონებით 7.5 პროცენტით, საფინანსო საქმიანობაში 7.4 პროცენტით, სასტუმროები და რესტორნებში 7.2 პროცენტით.

**ცალკეულ დარგში შექმნილი დამატებული
ღირებულების ზრდის ტემპი**

ცხრილი N1

დასახელება	2011 წელი	2012 წელი	2013 წელი
	რეალური ზრდის ტემპი (%)		
სოფლის მეურნეობა, ნადირობა და სატყეო მეურნეობა; თევზჭერა, მეთევზეობა	8.0	-3.7	9.8
მრეწველობა	11.1	10.4	7.2
პროდუქციის გადამამუშავება შინამეურნეობების მიერ	7.1	-2.2	5.6
მშენებლობა	7.1	13.6	-10.6
ვაჭრობა; ავტომობილების, საყოფაცხოვრებო ნაწარმისა და პირადი მოხმარების საგნების რემონტი	5.6	7.2	5.1
სასტუმროები და რესტორნები	8.0	11.3	7.2
ტრანსპორტი	6.7	6.7	4.9
კავშირგაბმულობა	8.1	9.9	2.3
საფინანსო საქმიანობა	24.3	15.0	7.4
ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა	11.3	5.3	7.5
საკუთარი საცხოვრისის გამოყენების პირობითი რენტა	2.9	3.7	3.1
სახელმწიფო მმართველობა	3.3	3.2	2.2
განათლება	2.7	2.9	4.6
ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	1.3	2.8	0.0
კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა	7.8	6.9	-0.8
შინამოსამსახურის საქმიანობა და შინამეურნეობების საქმიანობა, დაკავშირებული საქონლისა და მომსახურების წარმოებასთან საკუთარი მოხმარებისათვის	15.3	7.0	-0.7
ფინანსური შუამავლობის მომსახურების არაპირდაპირი შეფასება	20.5	10.3	11.4
მთლიანი შიდა პროდუქტი სულ	7.2	6.2	3.2

**მთლიანი შიდა პროდუქტის სტრუქტურა
დამატებული ღირებულების მიხედვით**

ცხრილი N2
(პროცენტი ჯამის მიმართ)

დასახელება	2011 წელი	2012 წელი	2013 წელი
სოფლის მეურნეობა, ნადირობა და სატყეო მეურნეობა; თევზჭერა, მეთევზეობა	7.6	7.4	8.1
მრეწველობა	12.0	12.1	12.6
პროდუქციის გადამამუშავება შინამეურნეობების მიერ	2.7	2.3	2.4
მშენებლობა	5.8	6.7	5.8

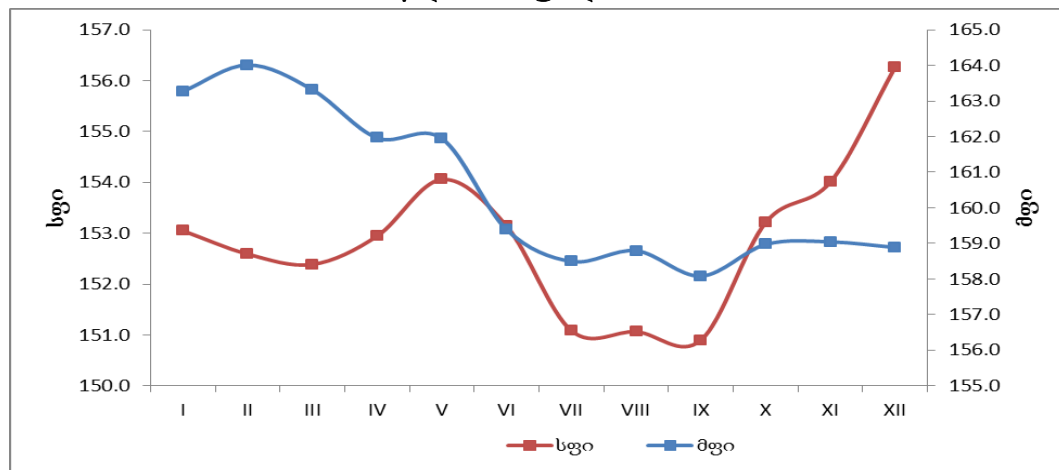
დასახელება	2011 წელი	2012 წელი	2013 წელი
ვაჭრობა	14.6	14.4	15.0
სასტუმროები და რესტორნები	1.9	2.0	2.1
ტრანსპორტი	6.5	6.5	6.8
კავშირგაბმულობა	2.6	2.6	2.5
საფინანსო საქმიანობა	2.2	2.4	2.6
ოპერაციები უძრავი ქონებით, კვლევები კომერციული საქმიანობა	4.7	4.7	5.0
სახელმწიფო მმართველობა	10.0	9.7	8.8
განათლება	4.3	4.2	4.5
ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება	5.2	5.2	5.0
სხვა დარგები	6.0	5.9	5.6
წმინდა არაპირდაპირი გადასახადები	13.8	14.0	13.1
მთლიანი შიდა პროდუქტი	100	100	100

1.2 ფასები და ინფლაცია

2013 წელს, წლიურმა ინფლაციამ (დეკემბერი-დეკემბერთან) 2.4 პროცენტი, ხოლო საშუალო წლიურმა ინფლაციამ -0.5 პროცენტი შეადგინა.

2013 წლის ინფლაციაზე მნიშვნელოვანი გავლენა სამომხმარებლო კალათის ორმა სასაქონლო ჯგუფმა მოახდინა. სამომხმარებლო ფასები სურსათმა და უალკოჰოლო სასმელებმა და ალკოჰოლური სასმელები და თამბაქომ შესაბამისად 1.75 და 0.4 პროცენტით გაზარდა.

2013 წლის სამომხმარებლო და მწარმოებლის ფასების ინდექსები
(2005 წლის საშუალო=100)

2013 წლის დეკემბერში 2012 წლის დეკემბერთან შედარებით სამრეწველო პროდუქციის მწარმოებელთა ფასები 4.4 პროცენტით შემცირდა. მრეწველობის ცალკეული სფეროების მიხედვით ფასების ცვლილება უმნიშვნელოდ განსხვავდება ერთმანეთისაგან. ფასების დონე

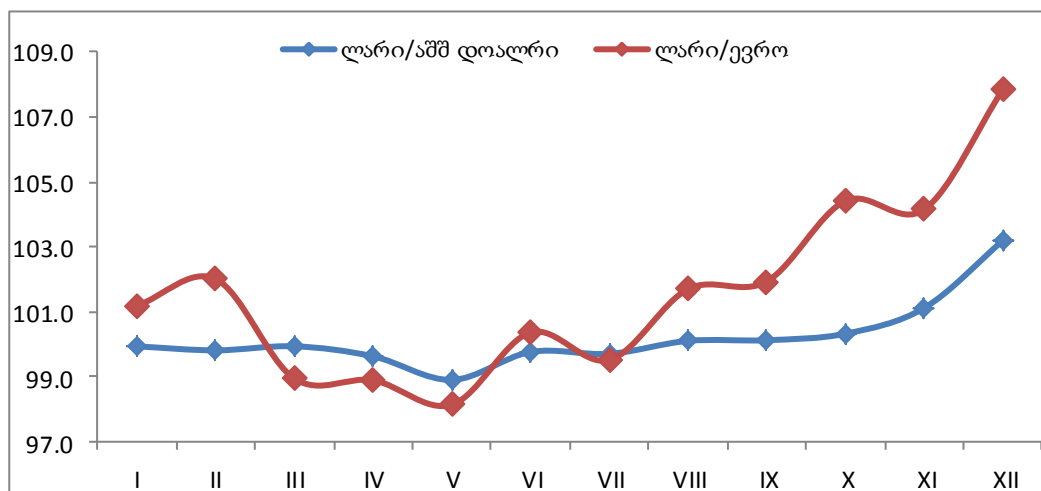
სამთომომპოვებელ მრეწველობაში 4.7 პროცენტით, გადამამუშავებელ მრეწველობაში 4.4 პროცენტით, ხოლო ელექტროენერჯის, აირის და წყლის წარმოებასა და განაწილების სფეროში 3.9 პროცენტით შემცირდა.

1.3 ვალუტის კურსი

2013 წლის მანძილზე ლარის გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ უმნიშვნელო რყევებით ხასიათდებოდა. 2013 წლის ბოლოს ლარის საშუალო თვიური კურსი 3.2 პროცენტით გაუფასურდა და 1.71 ლარი/აშშ დოლარის დონეზე დაფიქსირდა. ლარის საშუალო წლიური კურსი კი 0.73 პროცენტით გამყარდა და 1.66 ლარი/აშშ დოლარის დონეზე დაფიქსირდა.

2013 წლის ბოლოს ლარის საშუალო თვიური კურსი ევროს მიმართ 7.8 პროცენტით გაუფასურდა და 2.35 ლარი/ევრო დონეზე დაფიქსირდა. ხოლო რაც შეეხება ლარის საშუალო წლიურ კურსს 4.05 პროცენტით გაუფასურდა და 2.21 ლარი/ევრო შეადგინა.

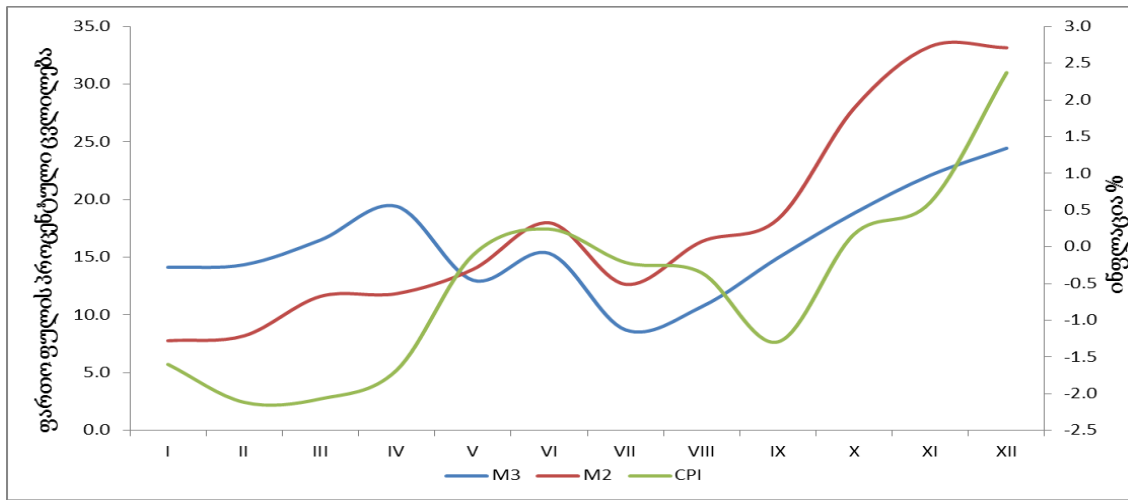
2013 წლის ლარის საშუალო თვიური ნომინალური სავალუტო კურსის ინდექსის დინამიკა (2012 წლის დეკემბერი=100)

1.4 მონეტარული მაჩვენებლები

ეროვნული ბანკის მონაცემებით 2013 წელს წინა წელთან შედარებით სარეზერვო ფულის მასა 22.5 პროცენტით გაიზარდა და 3 989.1 მლნ ლარი შეადგინა. M3 ფართო ფულის აგრეგატის 24.5 პროცენტთან ზრდას ჰქონდა ადგილი და 9 836.6 მლნ ლარის ექვივალენტი შეადგინა, აგრეთვე M2 ფულის მასა 33.2 პროცენტით გაიზარდა და 5 418.4 მლნ ლარის დონეზე დაფიქსირდა.

2013 წლის ინფლაცია, M2 და M3
(პროცენტული ცვლილება წინა წლის შესაბამის თვესთან)

2013 წელს დეპოზიტების მოცულობა 24.9 პროცენტით გაიზარდა, მათ შორის ეროვნულ ვალუტაში 39.7 პროცენტით, ხოლო დეპოზიტები უცხოურ ვალუტაში 15.2 პროცენტით. 2013 წლის განმავლობაში იცვლება ფულის მულტიპლიკატორებიც, 2013 წლის დეკემბერში 2012 წლის დეკემბერთან შედარებით M3-ს მულტიპლიკატორი 0.04 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა და 2.47 დაფიქსირდა, ხოლო M2-ს მულტიპლიკატორი 0.11 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა და 1.36 შეადგინა.

დოლარიზაციის კოეფიციენტი ამავე პერიოდისთვის, 2012 წლის დეკემბერთან შედარებით 4.7 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 55.7 პროცენტს გაუტოლდა.

2013 წელს წინა წელთან შედარებით საშუალო წლიური საპროცენტო განაკვეთი სესხებზე ეროვნულ ვალუტაში 1.3 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 20.7 პროცენტს გაუტოლდა, ხოლო უცხოურ ვალუტაში 1.8 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 13.7 პროცენტს გაუტოლდა. კლების ტენდენცია დაფიქსირდა დეპოზიტებზე არსებულ საპროცენტო განაკვეთზე როგორც ეროვნულ, ისე უცხოურ ვალუტაში. ამ პერიოდში საშუალო საპროცენტო განაკვეთი დეპოზიტებზე ეროვნულ ვალუტაში 1.0 პროცენტული პუნქტით შემცირდა, ხოლო უცხოურ ვალუტაში 2.0 პროცენტული პუნქტით და შესაბამისად 9.8 და 6.2 პროცენტი შეადგინა.

1.5 საგარეო სექტორი

2013 წელს საგარეო სავაჭრო ბრუნვა, წინა წელთან შედარებით 6 პროცენტით გაიზარდა და 10 784 მლნ დოლარი შეადგინა, აქედან ექსპორტი 2 909 მლნ დოლარი იყო, ხოლო იმპორტი 7 874 მლნ დოლარი, რაც შესაბამისად 22 პროცენტით და 0.4 პროცენტით აღემატება წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებლებს.

საქონელბრუნვის მიხედვით საქართველოს უმსხვილეს პარტნიორ ქვეყნებს შორის პირველი ადგილი თურქეთს უკავია, რომლის წილი 2013 წლის მონაცემებით, მთლიანი საქონელბრუნვის 14.2 პროცენტს შეადგენს. მას მოსდევს აზერბაიჯანი 12.5 პროცენტით, უკრაინა 7.5 პროცენტით, რუსეთი 7.4 პროცენტით და ა.შ.

ექსპორტში პირველ ადგილზე 24.4 პროცენტით აზერბაიჯანია, მეორეზე – 10.9 პროცენტით სომხეთი, მესამეზე – 6.6 პროცენტით უკრაინა და ა.შ. იმპორტში პირველი ადგილი 17.1 პროცენტით თურქეთს უჭირავს, შემდეგ მოდიან 8.1 პროცენტით აზერბაიჯანი, 7.6 პროცენტით უკრაინა, 7.5 პროცენტით რუსეთი და ა.შ.

სასაქონლო ჯგუფების მიხედვით ექსპორტში პირველ ადგილზე მსუბუქი ავტომობილებია 24.2 პროცენტით, შემდეგ მოდის: ფეროშენადნობები 7.9 პროცენტით, თხილი და სხვა კაკალი 5.7 პროცენტით, სპილენძის მადნები და კონცენტრატები 5.6 პროცენტით და ა.შ.

იმპორტის სასაქონლო სტრუქტურაში პირველ ადგილზე ნავთობი და ნავთობპროდუქტებია მთლიან იმპორტში 12.1 პროცენტული წილით. შემდეგ მოდის: მსუბუქი ავტომობილები 9.0 პროცენტით, ნავთობის აირები და აირისებრი ნახშირწყალბადები 3.8 პროცენტით, სამკურნალო საშუალებები 3.6 პროცენტით და ა.შ.

ინფორმაცია საქართველოს 2013 წლის ნაერთი ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილის შესრულების შესახებ

საქართველოს 2013 წლის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 7 941 500.0 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებულ იქნა 7 437 173.0 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 93.6%.

2013 წლის ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლების გაანგარიშებისას გათვალისწინებული იყო ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელი 6,0 პროცენტი, ხოლო მშპ-ს დეფლატორი 3,5 პროცენტის ფარგლებში. 2013 წლის ეკონომიკური ზრდის წლიურმა მაჩვენებელმა 3,2 პროცენტი, ხოლო მშპ-ს დეფლატორმა (-0,65) პროცენტი შეადგინა, რამაც გავლენა იქონია საგადასახადო შემოსავლების ფაქტიური მაჩვენებლების მობილიზაციაზე.

გადასახადების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 7 289 000.0 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებულ იქნა 6 659 295.6 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 91.4%.

გრანტების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 202 500.0 ათასი საანგარიშო პერიოდში მობილიზებულ იქნა 238 984.1 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 118.0%.

სხვა შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 450 000.0 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებულ იქნა 538 893.3 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 119.8%.

საქართველოს 2013 წლის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების შესრულების მაჩვენებლები

ათასი ლარი

დასახელება	ნაერთი ბიუჯეტი			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%
შემოსავლები	7,941,500.0	7,437,173.0	-504,327.0	93.6
გადასახადები	7,289,000.0	6,659,295.6	-629,704.4	91.4
საშემოსავლო გადასახადი	1,939,000.0	1,934,342.8	-4,657.2	99.8
მოგების გადასახადი	924,000.0	806,545.3	-117,454.7	87.3
დამატებული ღირებულების გადასახადი	3,402,000.0	2,847,867.5	-554,132.5	83.7
აქციზი	663,000.0	722,178.1	59,178.1	108.9
იმპორტის გადასახადი	104,000.0	89,375.3	-14,624.7	85.9
ქონების გადასახადი	232,000.0	230,927.2	-1,072.8	99.5
სხვა გადასახადი	25,000.0	28,059.4	3,059.4	112.2
გრანტები	202,500.0	238,984.1	36,484.1	118.0
სხვა შემოსავლები	450,000.0	538,893.3	88,893.3	119.8

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 125 671.2 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (150 000.0 ათასი ლარი) 83.8%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 41 583.9 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (35 000.0 ათასი ლარი) 118.8%-ია.

ინფორმაცია საქართველოს 2013 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილის შესრულების შესახებ

საქართველოს 2013 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 7 422 500.0 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებულ იქნა 6 839 493.6 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 92.1%.

საქართველოს 2013 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლების შესრულების მაჩვენებლები

ათასი ლარი

დასახელება	სახელმწიფო ბიუჯეტი			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%
შემოსავლები	7,422,500.0	6,839,493.6	-583,006.4	92.1
გადასახადები	6,920,000.0	6,287,685.0	-632,314.9	90.9

დასახელება	სახელმწიფო ბიუჯეტი			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%
გრანტები	202,500.0	238,861.1	36,361.1	118.0
სხვა შემოსავლები	300,000.0	312,947.4	12,947.4	104.3

გადასახადების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 6 920 000.0 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებულ იქნა 6 287 685.0 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 90.9%.

სახელმწიფო ბიუჯეტში სახეების მიხედვით ცალკეული გადასახადების მობილიზაციის მდგომარეობა შემდეგია:

- საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 795 142.0 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 802 000.0 ათასი ლარი) 99.6%-ია.
- მოგების გადასახადის სახით მობილიზებულია 806 545.3 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (924 000.0 ათასი ლარი) 87.3%-ია.
- დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მობილიზებულია 2 847 867.5 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (3 402 000.0 ათასი ლარი) 83.7%-ია.
- აქციზის სახით მობილიზებულია 722 178.1 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (663 000.0 ათასი ლარი) 108.9%-ია. აღსანიშნავია, რომ 2013 წლის სექტემბრიდან მოხდა თამბაქოს აქციზის განაკვეთის გაზრდა 60 თეთრიდან 75 თეთრამდე.
- იმპორტის გადასახადის სახით მობილიზებულია 89 375.3 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (104 000.0 ათასი ლარი) 85.9%-ია.
- სხვა გადასახადის სახით მობილიზებულია 26 386.4 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (25 000.0 ათასი ლარი) 105.5%-ია.

საქართველოს 2013 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების შესრულების მაჩვენებლები

ათასი ლარი

დასახელება	სახელმწიფო ბიუჯეტი			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%
გადასახადები	6,920,000.0	6,287,685.0	-632,315.0	90.9
საშემოსავლო გადასახადი	1,802,000.0	1,795,142.0	-6,858.0	99.6
მოგების გადასახადი	924,000.0	806,545.3	-117,454.7	87.3
დამატებული ღირებულების გადასახადი	3,402,000.0	2,847,867.5	-554,132.5	83.7
აქციზი	663,000.0	722,178.1	59,178.1	108.9
იმპორტის გადასახადი	104,000.0	89,375.3	-14,624.7	85.9
ქონების გადასახადი		190.4	190.4	
სხვა გადასახადი	25,000.0	26,386.4	1,386.4	105.5

გრანტების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 202 500.0 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებულ იქნა 238 861.1 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 118.0%, მათ შორის ხარჯებზე მიზნული გრანტები - 155 791.4 ათასი ლარი და ბიუჯეტის მხარდამჭერი გრანტები - 83 069.7 ათასი ლარი.

დასახელება	ათას ლარებში
	საანგარიშო პერიოდის ფაქტი
გრანტები	238,861.1
EC	89,709.7
IFAD	149.4
WB	102.6
CNF	656.4
EBRD	447.0
MCC	3,884.2
KfW	10,311.4
USAID	107,711.4
სხვადასხვა დონორები	25,889.0

სხვა შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 300 000.0 ათასი ლარის ოდენობით, მობილიზებულ იქნა 312 947.4 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 104.3%.

საანგარიშო პერიოდში სხვა შემოსავლების მობილიზაციის მდგომარეობა ცალკეული სახეების მიხედვით შემდეგია:

- **საკუთრებიდან მიღებული შემოსავლების** სახით მობილიზებულია 66 620.2 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (72 000.0 ათასი ლარი) 92.5%-ია. აქედან,
  - **პროცენტები** - 12 264.6 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (11 000.0 ათასი ლარი) 111.5%-ს შეადგენს.
  - **დივიდენდების** სახით მობილიზებულია 43 903.4 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (51 000.0 ათასი ლარი) 86.1%-ია. აღნიშნული სახიდან შემოსავლის შემცირება ძირითადად გამოიწვია იმ ფაქტორმა, რომ წლის განმავლობაში დაზუსტდა სახელმწიფო მართვაში არსებული საწარმოების რაოდენობა და მათ მიერ წმინდა მოგებიდან დივიდენდების სახით სახელმწიფო ბიუჯეტში ჩასარიცხი თანხების ოდენობა. ამასთან, დივიდენდის სახით შპს „ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ 24,5 მლნ ლარი, ხოლო შპს „გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ 18,6 მლნ ლარი ჩარიცხა.
  - **რენტის** სახით მობილიზებულია 10 452.3 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (10 000.0 ათასი ლარი) 104.5%-ია.

- **საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან** მობილიზებულია 75 785.5 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (61 350.0 ათასი ლარი) 123.5%-ია. აქედან,

- **ადმინისტრაციული მოსაკრებლებისა და გადასახდელების** სახით - 73 175.1 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (55 350.0 ათასი ლარი) 132.2%-ია. მათ შორის:

- სალიცენზიო მოსაკრებელი - 727.6 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (700.0 ათასი ლარი) 103.9%-ია;
- სანებართვო მოსაკრებელი - 54 030.3 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (37 000.0 ათასი ლარი) 146.0%-ია.
- სარეგისტრაციო მოსაკრებელი - 1 174.4 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 000.0 ათასი ლარი) 117.4%-ია;
- სახელმწიფო ბაჟი - 13 729.5 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (13 000.0 ათასი ლარი) 105.6%-ია;
- საკონსულო მოსაკრებელი - 1 634.9 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 500.0 ათასი ლარი) 109.0%-ია;
- სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი - 1 473.5 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 650.0 ათასი ლარი) 89.3%-ია.
- სხვა არაკლასიფიცირებული მოსაკრებლების სახით - მობილიზებულია 404.9 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (500.0 ათასი ლარი) 81.0%-ია.

არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონლისა და მომსახურებიდან - 2 610.4 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (6 000.0 ათასი ლარი) 43.5%-ია. მათ შორის:

- საქონლის რეალიზაციიდან - 538.8 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (3 500.0 ათასი ლარი) 15.4%-ია; აღნიშნული შემოსავლის შემცირება გამოწვეულია იმ მიზეზით, რომ 2012 წლის თებერვალში შემოსავლების სამსახურსა და კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეულ პირს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება აქციზური მარკების აღრიცხვის ახალი სისტემის დანერგვასთან დაკავშირებით. აღნიშნული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის N996 ბრძანებით დადგენილი წესის შესაბამისად, 2012 წლის ივლისიდან ადგილობრივი წარმოშობის ლუდის პროდუქციის მარკირება ხორციელდება შერჩეული პირის მიერ (არამატერიალური ფორმის მარკირება) და შესაბამისი ნომინალური ღირებულების გადახდაც წარმოებს ამ კომპანიის ანგარიშზე, ხოლო 2013 წლის იანვრიდან ახალი ელექტრონული აღრიცხვის სისტემაში სრულად ჩაერთო ადგილობრივი და იმპორტული თამბაქო, მარტიდან კი ალკოჰოლისათვის განკუთვნილი ის ნაწილი, რომლის მარაგაც ამოიწურა შემოსავლების სამსახურის საცავში.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, აქციზური მარკების აღრიცხვის ახალ სისტემაზე გადასვლა ხორციელდება ეტაპობრივად, შესაბამისად, ეტაპობრივად ხდება ხაზინაში შემოსული მარკების ნომინალური ღირებულებისათვის გადახდილი თანხის შემცირებაც.

- მომსახურების გაწევიდან - 1 905.5 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (2 500.0 ათასი ლარი) 76.2%-ია;

- **სანქციების (ჯარიმები და საურავები)** სახით მობილიზებულია 116 198.8 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (100 000.0 ათასი ლარი) 116.2%-ია.

- **ნებაყოფლობითი ტრანსფერები, გრანტების გარდა** - მობილიზებულია 1 812.3 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 650.0 ათასი ლარი) 109.8%-ია.

• შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლების სახით მობილიზებულია 52 530.7 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (65 000.0 ათასი ლარი) 80.8%-ია. აღნიშნული შემცირება გამოწვეულია, 2013 წელს ჯართის ექსპორტის მნიშვნელოვანი შემცირებით, რამაც შესაბამისად შეამცირა შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართის ექსპორტის მომსახურების ტარიფიდან მისაღები შემოსავლები. კერძოდ, 2012 წელს აღნიშნული სახედან მობილიზებული იყო 20,9 მლნ ლარი, ხოლო 2013 წელს მხოლოდ 5,1 მლნ ლარი.

საქართველოს 2013 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის სხვა შემოსავლების შესრულების მაჩვენებლები

ათასი ლარი

დასახელება	სახელმწიფო ბიუჯეტი			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%
სხვა შემოსავლები	300,000.0	312,947.4	12,947.4	104.3
შემოსავლები საკუთრებიდან	72,000.0	66,620.2	-5,379.8	92.5
პროცენტები	11,000.0	12,264.6	1,264.6	111.5
დივიდენდები	51,000.0	43,903.4	-7,096.6	86.1
სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების მოგებიდან მიღებული დივიდენდები	51,000.0	43,903.4	-7,096.6	86.1
რენტა	10,000.0	10,452.3	452.3	104.5
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	61,350.0	75,785.5	14,435.5	123.5
ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები	55,350.0	73,175.1	17,825.1	132.2
სალიცენზიო მოსაკრებლები	700.0	727.6	27.6	103.9
სანებართვო მოსაკრებლები	37,000.0	54,030.3	17,030.3	146.0
სარეგისტრაციო მოსაკრებლები	1,000.0	1,174.4	174.4	117.4
სახელმწიფო ბაჟი	13,000.0	13,729.5	729.5	105.6
საკონსულო მოსაკრებელი	1,500.0	1,634.9	134.9	109.0
სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი	1,650.0	1,473.5	-176.5	89.3
სხვა არაკლასიფიცირებული მოსაკრებელი	500.0	404.9	-95.1	81.0
არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	6,000.0	2,610.4	-3,389.6	43.5
შემოსავლები საქონლის რეალიზაციიდან	3,500.0	538.8	-2,961.2	15.4
შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან	2,500.0	1,905.5	-594.5	76.2
სხვა შემოსავლები არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონლიდან და მომსახურებიდან		166.1	166.1	
სანქციები (ჯარიმები და საურავები)	100,000.0	116,198.8	16,198.8	116.2
ნებაყოფლობითი ტრანსფერები, გრანტების გარდა	1,650.0	1,812.3	162.3	109.8
შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	65,000.0	52,530.7	-12,469.3	80.8

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 77 514.5 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (100 000.0 ათასი ლარი) 77.5%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 39 924.4 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (35 000.0 ათასი ლარი) 114.1%-ია.

გარდა ამისა, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის ანგარიშებზე აღრიცხულია 22 612.0 ათასი ლარი, საიდანაც 22 502.7 ათასი ლარი წარმოადგენს წინა წლების გამოუყენებელი საბიუჯეტო სახსრების დაბრუნებას, ხოლო 109.3 ათასი ლარი – გაურკვეველ თანხებს, რომლებიც დაზუსტების შემდგომ მიიმართება დანიშნულებისამებრ.